

Godīgā tirdzniecība: principi un marķējumi

Valters Kinna

Biedrība «Zaļā brīvība»

Godīgās tirdzniecības principi

Sadalieties pa pāriem, lai apspriestu katra Godīgās tirdzniecības principa nozīmi un sagatavojiet savu viedokli prezentācijai klases priekšā.

Garantēta godīga cena ražotājiem

Neizmanto piespiedu darbu un bērnu darbu

Droši un veselīgi darba apstākļi

Vides aizsardzība

Dzimumu līdztiesība

Radīt iespējas un atvērt jaunus tirgus mazajiem fermeriem

Godīgās tirdzniecības prēmija

Caurspīdīgums un atbildīgums

Kapacitātes celšana

Godīgas tirdzniecības prakses

Mazliet vēstures

- ASV dibinātas organizācijas MCC un SERRV - 1946. un 1949. gadā pirmās sāka veidot godīgās tirdzniecības piegādes ķēdes no jaunattīstības valstīm (brīvprātīgo darbs, etniskie veikaliņi)
- 1960ie – «Trade not aid», «Oxfam» - «Helping by selling», roku darinājumi no jaunattīstības valstīm Lielbritānijā, Worldshopi
- 1980ie – Fokuss uz lauksaimniecību – kafija, tēja, žāvēti augļi, kakao, cukurs, sulas, rīsi, garšvielas, rieksti;
- 1988 – (ASV) Max Havelaar – ļauj izsekot piegādes ķēdei
- Pasaulē ar dažādiem vārdiem – Max Havelaar, Transfair, Fairtrade, Reilu Kauppa
- 1994 - FLO Fairtrade (3 ražotāju ķēdes, 19 marķētājorganizācijas, 3 mārketinga organizācijas)
- 2004 – World Fair Trade Organisation (WFTO) – rokdarbu ražotāji

9. Maijs – Pasaules Godīgās Tirdzniecības diena

Marķējumi: FLO Fairtrade

- Produkti tikai no jaunattīstības valstīm – kafija, banāni, kakao, tēja, cukurs, kokvilna, rokdarbi, rotaslietas, ziedi
- 1,3 milj. fermeru, 70 jaunattīstības valstis
- Garantēta minimālā cena
- Garantēta prēmija – kas tā tāda?
- Kapacitātes celšana
- Regulāri auditi

Marķējumi: World Fair Trade Organisation

- Orģināli rokdarbiem, šobrīd daudz dažādu produktu (pārtika, kosmētika, tēja)
- Produktu audzētāji, ražotāji, izplatītāji, eksportētāji, importētāji, vairumtirgotāji u.c. – 100 % fair trade
- Tāpat pāri 70 valstu
- Atzīst citus marķējumus par ekvivalentiem

Marķējumi

Mājasdarbs 😊

Marķējumi: UTZ Certified

- Kafija, tēja, rooibos tēja, šokolāde
- Lielākais godīgās tirdzniecības kafijas tirgotājs pasaulē
- Otrais lielākais kakao tirgotājs
- Nav definējis konkrētu minimālo cenu, vai prēmiju
- Uzsvars uz kapacitātes celšanu

Marķējumi: IMO Fair For Life

- Fair trade principi
- Marķējums nav saistīts ar:
 - Ražotnes ģeogrāfisko novietojumu
 - Valsts ekonomikas
 - Produkta tipa
- Netiek definēta minimālā cena un prēmija
- Cenas rēķinātas atsevišķi, speciāli skatoties uz ražošanas izmaksām
- LV – Biotēka un Lash

Marķējumi: Hand-in-hand

- Privāta kompānija «Rapunzeel»
- Organiskais + godīgas tirdzniecības
- 20 partneri
- Individuālas vienošanās
- Minimālā cena + prēmija
- Latvijā – Biotēkās – žāvēti augļi, garšvielas, sezam sēkliņas u.c.

Marķējumi: Fairwear

- Godīgās drēbes un audumi
- Visa veida ražotāji (lieli, mazi, izplatītāji, rūpnīcas)
- Fair trade standarti

#

1982[®]
1982

a

Acne Studios
Acne Studios

acp
ZEEFORUKATELIER
acp

Acode
A-Code

Mauritz
A. Mauritz

ALBIRO
fashion on the job!
ALBIRO

ANNA-VAN-TOOR
Anna

alchemist
BY CAROLINE MEWE
Alchemist

ANCHOR
workwear
Anchor Workwear

b

BP
Bierbaum Proenen

BIZNIZ
Bizniz

BLACKOUT
Blackout

BUTTONBOSS
BUTTONS • CAPS • EMBROIDERY
Buttonboss

B&C
COLLECTION
B&C

Boudestijn
Boudestijn

BUCOFA
COMPANY WORKWEAR
Bucofa

BOUT
beroepskleding b.v.
BOUT Beroepskleding BV

BRAGARD
Bragard

† ♥ †
blutgeschwister
blutgeschwister

brandless

Bestex

Bel&Bo

Iniciatīva: Fairphone

legūšanas procesā:

- atbalstītas vietējās ekonomikas
- ilgtspējīgs dizains (vērsts uz dzīves cikla pagarināšanu, pārstrādi vai otreizēju izmantošanu cikla beigās),
- Adekvāts atalgojums un darba apstākļi darbiniekiem

The logo for Fairphone, featuring a blue star above the word "FAIRPHONE" in a bold, blue, sans-serif font.

Godīgas tirdzniecības nākotne?

Kas labāk – viens marķējums vai daudzi?

Godīgās tirdzniecības produkti Latvijā

Cool Mint Green Tea

Ražotājs: Pukka Herbs Ltd., Lielbritānija

100% bioloģiski audzētas un ētiskas izcelsmes
sastāvdaļas: Sencha zaļā tēja (70%), krūzmētras
lapas no Ēģiptes (30)

Bioloģiskās produkcijas

Augsnes asociācijas sertifikāts

Rooibos & Honeybush with Ginseng

Ražotājs: Pukka Herbs Ltd., Lielbritānija

dabiskas, bez kofeīna un ētiski audzētas
sastāvdaļas: roibušs (70%), meduskoka lapas
(10%), lakricas sakne, sarkanā žeņšeņa sakne
(5%), grauzdēta makas sakne. Augstākā labuma
roibušs no Āfrikas: pārdots 70% % saskaņā ar
Fair trade standartiem.

Bioloģiskās produkcijas Augsnes asociācijas
sertifikāts

(C) Lolita Daugle

Godīgās tirdzniecības produkti Latvijā

Godīgās tirdzniecības produkti Latvijā

